

Συνθήκες εργασίας - Υγιεινή & ασφάλεια

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα θέματα Υγιεινής και ασφάλειας εργασίας καλύπτονται πολύ πιο αναλυτικά από τον κόμβο του [Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής & Ασφάλειας Εργασίας](#). Η παρούσα ενότητα καλύπτει μόνο τα παρακάτω θέματα:

- [Κανονισμός εργασίας](#)
- [Γενικές υποχρεώσεις του εργοδότη για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων](#)
- [Ειδικές υποχρεώσεις του εργοδότη ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση της εταιρείας](#)
- [Μέτρα ασφάλειας στις οικοδομές και τεχνικά έργα](#)
- [Όργανα Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας](#)
- [Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας](#)

9.1 Κανονισμός εργασίας

Κάθε επιχείρηση που ιδρύεται και απασχολεί πάνω από 70 άτομα οφείλει εντός τριών (3) μηνών από τη λειτουργία της να υποβάλλει για κύρωση στα αρμόδια όργανα κανονισμό εργασίας, που σύμφωνα με το ν.1767/1988, η κατάρτισή του γίνεται από τον εργοδότη και το συμβούλιο εργαζομένων, εφόσον υπάρχει.

Ο εσωτερικός κανονισμός ρυθμίζει τις σχέσεις εργασίας ανάμεσα στους εργαζόμενους στις επιχειρήσεις αυτές και τους εργοδότες. Ο κανονισμός έχει δεσμευτικό χαρακτήρα και για τα δύο μέρη. Καταρτίζεται εγγράφως και αναρτάται σε εμφανή σημεία της επιχείρησης ή διανέμεται στους εργαζόμενους και **αποκτά ισχύ από την ημερομηνία κύρωσής του από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας.**

Ο κανονισμός εργασίας δεν μπορεί να περιέχει διατάξεις δυσμενέστερες για τους εργαζόμενους απ' ό,τι προβλέπει η επιχειρησιακή ΣΣΕ ή η ατομική ΣΕ. **Στην περίπτωση ατομικής ΣΕ, αν με τον κανονισμό εργασίας μεταβάλλονται προς το δυσμενέστερο οι όροι εργασίας, ο κάθε εργαζόμενος ξεχωριστά μπορεί να αντιδράσει και να αρνηθεί τον κανονισμό, επικαλούμενος τις διατάξεις περί μονομερούς βλαπτικής μεταβολής από τον εργοδότη, που απαγορεύεται από το νόμο.**

9.2 Γενικές υποχρεώσεις του εργοδότη για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων

Ο εργοδότης έχει την ευθύνη για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στην επιχείρησή του (Ν.1568/85, οδηγία 89/391/ΕΟΚ).

Σε όλες τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα ανεξάρτητα του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας ο εργοδότης έχει υποχρέωση:

- Να λαμβάνει κάθε μέτρο που απαιτείται ώστε να εξασφαλίζονται οι εργαζόμενοι και οι τρίτοι που παρευρίσκονται στους τόπους εργασίας από κάθε κίνδυνο που

- μπορεί να απειλήσει την υγεία ή τη σωματική του ακεραιότητα.
- Να εφαρμόζει κάθε υπόδειξη των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση.
- Να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
- Να διασφαλίζει την προληπτική και περιοδική επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων εξειδικευμένα, με βάση τους κάθε φορά επαγγελματικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθενται.
- Να παίρνει συλλογικά μέτρα προστασίας και πρόληψης επαγγελματικών κινδύνων.
- Να ενημερώνει τους εργαζόμενους για τους επαγγελματικούς κινδύνους από την εργασία τους και για τη σχετική νομοθεσία που ισχύει.
- Να τηρεί ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο να καταχωρούνται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος.

9.3 Ειδικές υποχρεώσεις του εργοδότη ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση της εταιρείας

Σε όλες τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως αριθμού εργαζομένων ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας.

- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν 50 και πάνω εργαζόμενους ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες γιατρού εργασίας.
- Στις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν μόλυβδο, αμίαντο, καρκινογόνες ουσίες, βιολογικούς παράγοντες και από την εκτίμηση των κινδύνων προκύπτει κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες γιατρού εργασίας **ανεξάρτητα του αριθμού των εργαζομένων**
- Προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του για την παροχή Υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης, μπορεί να αναθέσει τα καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και γιατρού είτε σε ειδικευμένους εργαζόμενους της επιχείρησης, είτε σε άτομα εκτός επιχείρησης, είτε σε Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης.
- Στις επιχειρήσεις με λιγότερο από 50 εργαζόμενους και εφόσον υπάγονται στην κατηγορία επικινδυνότητας Γ όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του Π.Δ.294/88, ο εργοδότης μπορεί να αναλάβει ο ίδιος τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφαλείας, εφόσον επιμορφωθεί κατάλληλα.

9.4 Μέτρα ασφάλειας στις οικοδομές και τα τεχνικά έργα

Για τεχνικά έργα, που εκτελούνται σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους ή έχουν συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1000 m³ τηρείται ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας.

Το ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας χορηγείται από την επιθεώρηση εργασίας, φυλάσσεται στον τόπο του έργου και είναι στη διάθεση κάθε ατόμου που έχει έννομο συμφέρον, με ευθύνη του εργολάβου, του υπεργολάβου ή, όταν δεν υπάρχουν αυτοί, του κυρίου του έργου. Υποχρέωση για ενημέρωση του ημερολογίου μέτρων ασφαλείας έχουν:

- Ο επιβλέπων το έργο για ό,τι αφορά τις υποδείξεις, που έχει υποχρέωση να κάνει σύμφωνα με τον ν.1396/1983

- οι υπόχρεοι για τη διενέργεια τακτικών ελέγχων ή δοκιμών, για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των δοκιμών αυτών.

9.5 Όργανα Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας

Επιτροπή Υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας

- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 άτομα οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να συνιστούν επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, αποτελούμενη από εκλεγμένους αντιπροσώπους στην επιχείρηση.
- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 άτομα και πάνω οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να επιλέγουν εκπροσώπους με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας εργασίας.
- Στις επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερο από 20 άτομα οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να διαβουλεύονται μεταξύ τους και να επιλέγουν με πλειοψηφία εκπρόσωπό τους για την υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία.

Ο εργοδότης οφείλει να θέτει στη διάθεση των εκπροσώπων των εργαζομένων επαρκή άδεια με αποδοχές, καθώς και τα αναγκαία μέσα, προκειμένου να μπορούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας. Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να είναι μικρότερος από το 1/3 του ελάχιστου χρόνου απασχόλησης του τεχνικού ασφαλείας.

Συμβούλιο Υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας

Στο Υπουργείο Εργασίας έχει συσταθεί και λειτουργεί το Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας (ΣΥΑΕ) αρμόδιο να γνωμοδοτεί στα θέματα αυτά.

Όργανα ελέγχου και κυρώσεις

Ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων γίνεται από τους **τεχνικούς και υγειονομικούς επιθεωρητές εργασίας** που υπάγονται σε υπηρεσίες των Νομαρχιών.

Σύμφωνα με τον Ν.2224/94 οι τεχνικοί επιθεωρητές εργασίας έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν πρόστιμα μέχρι 3.000.000 για κάθε παράβαση, προσωρινή διακοπή λειτουργίας των επιχειρήσεων για χρονικό διάστημα μέχρι 6 ημέρες και να εισηγούνται μέχρι και οριστική διακοπή της λειτουργίας τους.

Επίσης σύμφωνα με τον ίδιο νόμο κάθε εργοδότης, παρασκευαστής ή κατασκευαστής, εισαγωγέας ή προμηθευτής που παραβαίνει από πρόθεση τις διατάξεις της νομοθεσίας για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας **τιμωρείται με φυλάκιση ή/και χρηματική ποινή.**

9.6 Το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας ([ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε](#))

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. αποτελεί μια πρωτοβουλία των κορυφαίων συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των εργοδοτών. Ιδρύθηκε το 1993 από τη ΓΣΕΕ, τον ΣΕΒ, την ΓΣΕΒΕΕ και την ΕΕΣΕ. Είναι ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και

χρηματοδοτείται από εργοδοτικό πόρο που θεσπίστηκε από την ΕΓΣΣΕ 1991-92.

Σκοπός του είναι η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη και εξυπηρέτηση της πολιτικής για την υγεία, την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας στην Ελλάδα.

Αν και το ΕΛΙΝΥΑΕ με βάση το καταστατικό του δεν παρέχει υπηρεσίες υγιεινής και ασφάλειας εργασίας στις επιχειρήσεις (όπως εκείνες του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας) εν τούτοις αναπτύσσει δραστηριότητες χρήσιμες για εργοδότες και εργαζόμενους. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται εκδόσεις για την ΥΑΕ, πληροφόρηση-ενημέρωση, κατάρτιση (πχ τεχνικών ασφαλείας, επιτροπών υγιεινής & ασφάλειας κλπ), εφαρμοσμένες έρευνες και μελέτες κλπ.